

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoR/3/2023
Identifikačné číslo spisu:	2119203771
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2119203771.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, vo veci starostlivosti o maloletú P. T., narodenú XX. V. XXXX, J. T., M. XXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa matky R. T., narodenej XX. C. XXXX, J. T., M. XXX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Senior Consultants - Braxator s.r.o., Bratislava, Zámocká 30, IČO: 47 240 431 a otca C. O. T., narodeného X. L. XXXX, P., L. Y. XXXX/XD, zastúpeného advokátkou JUDr. Denisou Jánošíkovou, Bratislava, Klincová 35, o zmenu úpravy styku, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 21P/26/2019, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 11. októbra 2022 sp. zn. 11CoP/78/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. apríla 2022 č. k. 21P/26/2019-351 v spojení s opravným uznesením z 23. novembra 2022 č. k. 21P/26/2019-461 konanie v časti o uloženie výchovného opatrenia zastavil (I. výrok), návrh otca na zverenie maloletej P. do osobnej starostlivosti otca zamietol (II. výrok), návrh otca na zníženie výživného zamietol (III. výrok), rozhodol, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou P.: každý párny kalendárny týždeň od piatku od 14,00 hod., keď si maloletú otec prevezme zo školského zariadenia, do nasledujúceho pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 7,45 hod., keď otec odovzdá maloletú v školskom zariadení; každý kalendárny týždeň v pondelok od 14,00 hod., keď si maloletú otec prevezme zo školského zariadenia, do pondelka do 18,00 hod., keď otec maloletú odovzdá matke v mieste bydliska matky; každý nepárny kalendárny týždeň v stredu od 14,00 hod., keď si maloletú otec prevezme zo školského zariadenia, do štvrtka do 7,45 hod., keď otec odovzdá maloletú v školskom zariadení; každý párny kalendárny týždeň v stredu od 14,00 hod., keď si maloletú otec prevezme zo školského zariadenia, do stredy do 18,00 hod., keď otec maloletú odovzdá matke v mieste bydliska matky (IV. výrok), zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 12P/42/2018-177 zo dňa 23. januára 2019 v druhom výroku v časti úpravy styku otca s maloletou

P. (V. výrok), rozhodol, že otec je povinný zaplatiť náhradu trov konania štátu vo výške 48,61 eur tunajšiemu súdu do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (VI. výrok), ďalej rozhodol, že matka je povinná zaplatiť náhradu trov konania štátu vo výške 48,61 eur tunajšiemu súdu do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (VII. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (VIII. výrok).

1.1. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že predmetom konania po čiastočnom zastavení konania o návrhu otca na uloženie výchovného opatrenia bol návrh na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca, eventuálne návrh otca na rozšírenie jeho styku s maloletou a návrh otca na zníženie výživného.

1.2. Vo vzťahu k návrhu otca na rozšírenie jeho styku s maloletou mal na základe vykonaného dokazovania za to, že tento návrh je čiastočne dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku IV. Styk v takomto rozsahu je považovaný v súdnej praxi za širšiu formu styku, počas ktorého bude otec zabezpečovať výchovu a starostlivosť o maloletú. Súd nezistil dôvod na rozšírenie styku otca s maloletou spôsobom, ako navrhoval otec. Otcom navrhovaná úprava styku je de facto striedavou osobnou starostlivosťou s frekvenciou striedania počas pracovného týždňa po jednom dni, čo je úplne nevhodná forma striedavej osobnej starostlivosti, ktorú neodporúčajú ani detskí psychológovia, nakoľko nadmerne triešti režim dieťaťa počas pracovného týždňa. Maloletá navyše striedavú osobnú starostlivosť pri svojom výsluchu na súde aj u znalca jednoznačne odmietla. Otec nemôže považovať za samozrejmé, že jeho každým ďalším návrhom bude styk s maloletou automaticky rozširovaný aj o prespávanie. Ani dobrý vzťah medzi rodičom a dieťaťom nie je týmto dôvodom. Súd zistil dôvod na zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o úprave styku jeho miernym rozšírením.

1.3. V konaní bolo nesporné, že stretávanie otca s maloletou sa realizovalo každý nepárny aj každý párny pondelok, a to až do 22. júna 2020, kedy matka prestala odovzdávať maloletú otcovi aj každý párny pondelok z dôvodu, že úprava styku nie je uvedená aj vo výroku rozsudku, len v odôvodnení a maloletá je preťažená. Stretávanie otca s maloletou aj každý párny pondelok teda fungovalo takmer jeden a pol roka a z výsluchu maloletej na súde vyplynulo, že jej to tak vyhovovalo. Súd uznesením z 2. októbra 2020 č. k. 21P/26/2019-158 nariadil aj neodkladné opatrenie, od nariadenia ktorého sa maloletá s otcom stretáva aj každý párny pondelok. U znalca sa maloletá vyjadrila tak, že z pondelka na utorok prespávať u otca nechce a znalec ďalšie rozširovanie stretávania neodporučil, preto súd neupravil stretávanie v pondelky s prespatím až do utorka. Poukázal na ostatný rozsudok č. k. 12P/42/2018-177 z 23. januára 2019, podľa ktorého sa otec s maloletou stretáva nepárny kalendárny týždeň v stredu od 14.00 hod., do štvrtka do 7.45 hod., a tento model stretávania ponechal aj v tomto rozsudku, nakoľko počas nastávajúceho víkendu sa už maloletá s otcom nestretne a sama maloletá pri výsluchu na súde uviedla, že jej to takto vyhovuje. Zároveň stretávanie s prespaním v strede toho týždňa, v ktorom sa dieťa s otcom nestretne cez víkend, je v súdnej praxi zaužívané, je to osvedčený model, ktorý je aj odporúčaný znalcami, zohľadňuje záujem dieťaťa byť v kontakte s druhým rodičom aj v týždni, v ktorom nie je upravený styk cez víkend a na druhej strane netriešti nadmerne režim dieťaťa cez pracovný týždeň. Súd vzal tiež do úvahy aktuálnu potrebu doučovania maloletej z matematiky a anglického jazyka, aktuálnu záujmovú činnosť maloletej rozvíjajúcu jej intelektové schopnosti, talent a zdravotný stav maloletej vyžadujúci si pravidelné pohybové aktivity, na zabezpečovaní ktorých je otec ochotný sa podieľať, pričom tréning squashu každú stredu je pravidelnou aktivitou, ktorú má maloletá podľa jej vyjadrenia rada a zo žiadnych lekárskech potvrdení nevyplývalo, že tento šport maloletá nemôže vykonávať. Preto upravil stretávanie otca s maloletou aj v párnú stredu od 14.00 hod. do 18.00 hod. Apeloval na oboch rodičov, aby rešpektovali názor dieťaťa na krúžky a športové aktivity, ktoré chce, resp. nechce navštevovať/vykonávať. Zdôraznil, že krúžkovú a záujmovú činnosť maloletej počas pracovného týždňa v pondelok a v stredu je potrebné upraviť tak, aby otec dodržiaval upravený čas odovzdania maloletej o 18.00 hod. z dôvodu, aby maloletá mala dostatok času na prípravu na vyučovanie na ďalší deň a nemusela sa učiť do neskorých nočných hodín. Takto upraveným stykom bude mať maloletá čas na prípravu na vyučovanie a aj na potrebný oddych. Maloletá potvrdila, že je v kontakte s otcom aj v dňoch, v ktoré sa nestretávajú. Súd sa ďalej stotožnil s názorom znalca, že maloletá je v období puberty, bude sa viac orientovať na život s rovesníkmi, a preto nebude dôležité, koľko nocí spí u otca.

1.4. K námietkam otca k znaleckému posudku znalca G.. S. J. č. 31/2021 a jeho doplneniu uviedol, že súd pribral do konania tohto znalca so súhlasom matky aj otca a po doručení uznesenia o pribratí znalca do konania žiadne námietky nepodali. Ani znalec súdu neoznámil, že by nebol oprávnený odpovedať na súdom uložené otázky z dôvodu absencie nejakého odvetvia. Aj v predchádzajúcom konaní sp. zn.

11P/20/2015 prvoinštančný a odvolací súd vychádzali zo znaleckého posudku menovaného znalca a nedospeli k záveru, že nebol oprávnený uložené otázky zodpovedať. Dôvodil, že znalecký posudok je len jedným z dôkazných prostriedkov, z ktorých súd vychádzal a nie so všetkými odporúčaniami znalca uvedenými v závere znaleckého posudku sa súd stotožnil, keďže niektoré neboli v súlade výsledkami ostatného dokazovania pred súdom. Pre potreby súdneho konania využil zo znaleckého posudku výsledky psychologického vyšetrenia matky, otca, dieťaťa a psychologický rozhovor znalca s maloletou, kde opätovne maloletá vyjadrila svoj názor, na ktorý vzhľadom na jej vek prihliadol nielen znalec, ale aj súd.

1.5. Súd záverom dodal, že maloletá je vystavená konfliktu lojality, oboch rodičov má rada, ani jednému nechce ublížiť, pozerá na nich a nie na seba a z tohto dôvodu každému z rodičov povie to, čo chce ten rodič počuť. Znalec v znaleckom posudku považoval za dôležité upozorniť rodičov, aby maloletú nekonfrontovali s jej vyjadreniami na znaleckom vyšetrení, pretože to môže mať závažný dopad na psychické zdravie maloletej a zvýšenú rizikovosť konať skratovým spôsobom.

1.6. O náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) vo výroku VIII. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď v konaniach podľa CMP je náhrada trov konania v zásade vylúčená a neuplatňuje sa princíp úspechu ani zavinenia, pričom súd možnosť priznať náhradu trov konania v zmysle § 53 a nasl. CMP nezistil.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie otca i matky rozsudkom z 11. októbra 2022 sp. zn. 11CoP/78/2022 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o úprave styku otca s maloletou (výrok IV.), zmeny rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 12P/42/2018-177 zo dňa 23. januára 2019 (výrok V.), ako i v závislých výrokoch o náhrade trov konania štátu (výroky VI. a VII.) a nároku na náhradu trov konania účastníkov (výrok VIII.) potvrdil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Podstatou podaných odvolaní bolo, že súd prvej inštancie neprihliadol na názor maloletej (odvolanie otca) a nerešpektoval závery znaleckého dokazovania (odvolanie matky). Odvolací súd dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci pre posúdenie danej úpravy výkonu práv a povinností rodičov k dieťaťu, výsledky dokazovania dôkladne a správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a súčasne vec i správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožnil i s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a s poukazom na § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) konštatoval správnosť jeho dôvodov. Nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

2.2. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil, že nie je pravdou, že by súd prvej inštancie neprihliadol na názor maloletej. Súd v konaní opakovane zisťoval názor maloletej priamo i prostredníctvom procesného opatrovníka a znalca. Rovnako nie je pravdou, že by sa súd prvej inštancie neoboznámil s vyjadrením maloletej pred procesným opatrovníkom, obsah ktorého nebol na žiadosť maloletej oboznámený rodičom, ktoré vyjadrenie korešpondovalo s názorom maloletej predloženým procesným opatrovníkom v odvolacom konaní. Súd prihliadol na názor dieťaťa, pričom tento v celom rozsahu neprevzal, čo odôvodnil prihliadnutím na záujem maloletej, ktorý mal preukázaný vykonaným dokazovaním. Správne poukázal na to, že maloletá je vystavená konfliktu lojality, oboch rodičov má rada a ani jednému nechce ublížiť, pričom v prvom rade pozerá na nich a nie na seba. Z tohto dôvodu každému z rodičov povie to, čo chce ten rodič počuť. Má strach prejaviť svoj názor, nakoľko po prejavení svojho názoru je konfrontovaná zo strany rodičov, je jej vyčítané, čo povedala a aj znalec v znaleckom posudku upozornil rodičov, aby maloletú nekonfrontovali s jej vyjadreniami na znaleckom vyšetrení, lebo to môže mať závažný dopad na jej psychické zdravie a zvýšenú rizikovosť konať skratovým spôsobom. Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že súd prvej inštancie hodnotil presvedčivosť znaleckého posudku, logické odôvodnenie jeho záverov a súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, na základe ktorých vykonaných dôkazov dospel ku skutkovým zisteniam, odôvodnenie rozsudku obsahuje hodnotenie vykonaných dôkazov z hľadiska ich dôveryhodnosti a presvedčivosti, pričom v hodnotení dôkazov z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti nie je logický rozpor. Vysvetlil, prečo považoval niektoré závery znaleckého posudku za nehodnoverné a spochybiteľné s prihliadnutím na ďalšie v konaní vykonané

dôkazy, pričom týmto záverom nemožno nič vytknúť. Rovnako sa vysporiadal s tým, prečo neprihliadol v celom rozsahu na maloletou prejavovaný názor, pričom odvolací súd v podrobnostiach odkázal na svoje odôvodnenie, ako aj odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

2.3. Z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch IV. a V. postupom podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil a rovnako potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie i v závislých výrokoch o náhrade trov konania štátu VI. a VII., ako aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania účastníkov, pričom v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti.

2.4. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 a § 58 CMP s použitím § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom žiaden z účastníkov nepodal návrh na rozhodnutie o náhrade trov konania v zmysle § 57 CMP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu výroku I. podal otec (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. S rozhodnutím odvolacieho súdu a jeho odôvodnením nesúhlasí a má za to, že týmto rozhodnutím došlo zo strany odvolacieho súdu k porušeniu práva dovolateľa a maloletej na spravodlivé súdne konanie.

3.1. Dovolateľ v prvom rade namietal, že odvolací súd prehliadol, resp. nevyhodnotil prejavovaný názor maloletej počas odvolacieho konania zistený kolíznym opatrovníkom dňa 23. júna 2022, čím došlo k úplnému odignorovaniu najlepšieho záujmu dieťaťa. Zastáva názor, že oba súdy nižších inštancií svojvoľne interpretovali prejavovaný názor maloletej, pričom v rámci svojich rozhodnutí tento riadne nezohľadnili. V konaní nebol dostatočne zistený skutočný názor maloletej, pričom tento nebol zistený ani znaleckým vyšetrením. Odvolací súd taktiež prehliadol/nevyhodnotil dovolateľom namietané nedostatky vykonaného znaleckého dokazovania. Dovolateľ už v rámci svojho podania zo 7. septembra 2021 adresovaného súdu prvej inštancie uviedol, že vníma závery vykonaného znaleckého dokazovania za nejasné a nezrozumiteľné. Z doplnenia znaleckého posudku vyplýva nepravdivý a nelogický záver, že po rozšírení styku na základe neodkladného opatrenia sa stal život maloletej zložitejší, a to v zmysle neustáleho časového prispôsobenia sa potrebám a nárokom druhých, kde vlastný životný priestor sa výrazne zúžil, nemá čas pre seba samotnú, pre svoje rozhodnutia a plány. Zodpovedanie týchto otázok dovolateľ vníma ako dôležité pre zistenie skutočného stavu veci, reálneho prežívania maloletej, reálneho zhmotnenia jej potrieb, a teda poskytnutia reálneho obrazu o najvhodnejšej úprave práv a povinností k maloletej, či úprave jej styku s dovolateľom. Dovolateľ tvrdí, že odvolací súd sa s jeho námietkami vo vzťahu k vykonanému znaleckému dokazovaniu vysporiadal výlučne formalisticky. Napriek tomu, že znalecký posudok je len jedným z dôkazov vykonaných v tomto konaní, je zjavné a nepochybné, že vo výraznej miere jeho závery ovplyvnili samotné rozhodnutie súdu prvej inštancie ako i odvolacieho súdu. Aj táto skutočnosť zakladá porušenie práva dovolateľa a maloletej na spravodlivé súdne konanie a spôsobuje arbitrárnosť, formálnosť a nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolateľ tiež namietal, že úkony vykonané kolíznym opatrovníkom vo veci zisťovania názoru maloletej boli nedostatočné. Následne úkony súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu kopírovali, resp. tolerovali úkony kolízneho opatrovníka. Súd prvej inštancie nesprístupnil dovolateľovi ani písomný záznam z pohovoru s maloletou, pričom odvolací súd odkazuje na záznam súdu, ktorý je dovolateľovi neprístupný. Dovolateľ pozná názor maloletej výlučne z prejavov maloletej a zo zápisnice z 23. júna 2022.

3.2. S poukazom na uvedené dôvody dovolania navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie o prípustnosti dovolania, ako aj o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku plne ponecháva na zvážení súdu.

5. Matka v reakcii na dovolanie uviedla, že dovolateľ nepreukázal opodstatnenosť porušenia práva na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f) CSP a navrhla, aby dovolací súd podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie odmietol. S tvrdeniami dovolateľa uvedenými v dovolaní nesúhlasí a zastáva názor, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu netrpí vadami zmätočnosti, nie je nepredvídateľné, nepostačujúce a nepreskúmateľné.

6. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa od 1. júla 2016 riadia ustanoveniami CMP.

Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v § 76 až § 77a obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania v posudzovanej veci; prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania (otec) zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

8. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolaateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu (veci) za prítomnosti strán sporu (účastníkov konania), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Podľa tvrdení dovolaateľa odvolací súd porušil jeho právo na spravodlivý proces tým, že (a) prehliadol/nevyhodnotil prejavovaný názor maloletej počas odvolacieho konania, resp. svojvoľne interpretoval prejavovaný názor maloletej, (b) prehliadol/nevyhodnotil nedostatky vykonaného znaleckého dokazovania pred súdom prvej inštancie, (c) jeho úkony kopírovali, resp. tolerovali úkony kolízneho opatrovníka, pričom úkony vykonané kolíznym opatrovníkom vo veci zisťovania názoru maloletej boli nedostatočné. Preskúmaním obsahu spisu však dovolací súd dospel k záveru, že v postupe odvolacieho súdu v spojení s postupom súdu prvej inštancie neexistujú žiadne vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť dovolaateľa na jeho procesných právach a založiť tak dôvodnosť podaného dovolania.

13. Nie je opodstatnená námietka dovolaateľa, že odvolací súd prehliadol, resp. nevyhodnotil prejavovaný názor maloletej počas odvolacieho konania, prípadne tento názor svojvoľne interpretoval. Z bodu 27. odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd v konaní opakovane zisťoval názor maloletej priamo i prostredníctvom procesného opatrovníka a znalca. Súd prihliadol na názor maloletej, pričom tento v celom rozsahu neprevzal, čo odôvodnil prihliadnutím na záujem maloletej, ktorý mal preukázaný vykonaným dokazovaním. Odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie správne poukázal na skutočnosť, že maloletá je vystavená konfliktu lojality, oboch rodičov má rada a ani jednému nechce ublížiť, pričom primárne pozerá na nich a nie na seba. Maloletá má strach prejaviť svoj názor, nakoľko po jeho prejavení je konfrontovaná zo strany rodičov, je jej vyčítané, čo povedala, pričom tieto zistenia vyplynuli z vykonaného dokazovania. Z uvedeného podľa názoru dovolacieho súdu nijako nevyplýva, že by si odvolací súd vyjadrený názor maloletej vykladal svojvoľným spôsobom či v rozpore s vykonaným

dokazovaním.

14. Rovnako nie je relevantná ani námietka dovolateľa, že odvolací súd prehliadol nedostatky vykonaného znaleckého dokazovania pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol (bod 28. rozsudku), že znalecký posudok je jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý súd síce hodnotí ako každý iný dôkaz podľa § 191 CSP, od iných sa však líši tým, že odborné závery v ňom obsiahnuté nepodliehajú hodnoteniu súdom podľa zásad § 191 CSP. Súd hodnotí presvedčivosť posudku čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie jeho záverov a súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Dôkaz znaleckým posudkom teda súd hodnotí ako každý iný dôkaz, nemôže však preskúmať vecnú správnosť odborných záverov. Podľa odvolacieho súdu v danom konaní súd prvej inštancie v zmysle uvedeného aj postupoval (bod 29. rozsudku), keď uviedol, na základe ktorých vykonaných dôkazov dospel ku skutkovým zisteniam, odôvodnenie jeho rozsudku obsahuje hodnotenie vykonaných dôkazov z hľadiska ich dôveryhodnosti a presvedčivosti, pričom v hodnotení dôkazov z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti nie je logický rozpor. Vysvetlil tiež, prečo považoval niektoré závery znaleckého posudku za nehodnoverné a spochybiteľné s prihliadnutím na ďalšie v konaní vykonané dôkazy, pričom týmto záverom nemožno nič vytknúť. Rovnako sa vyporiadal s tým, prečo neprihliadol v celom rozsahu na maloletou prejavovaný názor.

15. Nedôvodná je aj námietka dovolateľa, že súd prvej inštancie mu nesprístupnil písomný záznam z pohovoru s maloletou. Na tomto mieste dovolací súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 28. mája 2020 sp. zn. 2Cdo/74/2020, v ktorom uviedol nasledovné: „V posudzovanej veci s odkazom na vyššie citované zákonné ustanovenia, s poukazom na najlepši záujem dieťaťa ako základné kritérium pri všetkých úkonoch súdu, ktoré sa týkajú detí, za zohľadnenia čl. 5 písm. g/ Základných zásad Zákona o rodine dovolací súd dospel k záveru, že v prípade zvukových záznamov z pohovorov s maloletými deťmi sledujúc uvedenú zásadu, implementovanú do Základných princípov mimosporového konania (čl. 4 CMP) nie je možné automaticky aplikovať ustanovenie § 98 ods. 2 CSP. Vzhľadom na absenciu osobitného ustanovenia v tomto smere v rozhodujúcom procesnom predpise (CMP) má dovolací súd za to, že za použitia čl. 3 ods. 2 Základných princípov CMP a v súlade s ustanoveniami čl. 1, 2 a 4 Základných princípov CMP s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, postup rodičov detí v konaní, ich pretrvávajúci rodičovský konflikt a prežívanie maloletej preukázané v konaní, že v dôsledku vyhovievania žiadosti otca by mohlo dôjsť k neprípustnému vystaveniu maloletej konfliktu lojality a následnému pocitu viny, preto súdy nižších inštancií postupovali správne, keď otcovi maloletej nesprístupnili záznamy z jej výsluchu, a teda námietka dovolateľa je v tejto časti nedôvodná.“ Tento právny záver je možné analogicky aplikovať aj v súdnej veci. Je plne v súlade s najlepším záujmom maloletej, predovšetkým v kontexte vystavovania maloletej konfliktu lojality k rodičom, že dovolateľ nebol oboznámený s obsahom pohovoru/pohovorov s maloletou.

16. Dovolací súd taktiež pripomína, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu (resp. v mimosporových konaniach skutočného stavu) sú povolané súdy prvej a druhej inštancie a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

17. V kontexte uvedených dôvodov dovolací súd vyhodnotil ako neopodstatnenú námietku dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo zaťažené vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP.

18. Nad rámec uvedeného dovolací súd apeluje na oboch rodičov, aby maloletú nekonfrontovali s jej názormi a vyjadreniami, pretože to môže mať závažný vplyv na jej psychické zdravie, čo napokon v konaní skonštatoval aj znalec. Je nevyhnutné si uvedomiť, že maloletá sa dostáva do veku, kedy bude

mať jej vôľa rozhodujúci význam pre určenie rozsahu stretávania sa s jej otcom.

19. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie, v ktorom dovolateľ namieta vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie podľa § 448 CSP zamietol.

20. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.